

L

Laehne Hugó, volt országgyűlési képviselő. 1871-ben született Sopronban. Középiskolái elvégzése után a magyaróvári gazdasági akadémián tanult, azután pedig több nagy uradalomban folytatott gyakorlatot. 1899-ben az Aradmegyei Gazdasági Egyesület titkárává választotta, 1900-ban az egyesület igazgatója lett. 1903-ban Darányi Ignác, akkori földmivelésügyi miniszter megbízásából nagyobb tanulmányutat tett Németországban a tapasztalatairól egy nagyobb munkában számolt be. A belterjes mezőgazdaság, különösen a szarvasmarhatenyésztés előmozdítása körül is nagy munkásságot fejtett ki, mint a Gazdasági Egyesület titkára. 1903-ban Aradon „Vajtermelő Központ“-ot létesített, ami annak idején nagy feltűnést keltett. 1905-ben és 1906-ban a kőszegi kerület mandátumát nyerte el függetlenségi és 48-as párti programmal. 1910-ben a nyirbátori kerület választotta meg.

Lakatos Gyula dr., országgyűlési képviselő. 1885 márc. 6-án született Budapesten. Gimnáziumi tanulmányait

Budapesten, egyetemi tanulmányait

Budapesten, Berlinben, Párisban és Angliában végezte. 1908-ban sub auspiciis regis avatott jogtudományi doktorrá, 1910 óta ügyvédi gyakorlatot folytat. Több jogi szakmunka szerzője s a városi napilapokban kiterjedt publicisztikai tevékenységet fejtett ki s fejt ki ezidőszerint is. 1917. évben időközi választáson Miskolc város képviselője lett munkapárti programmal. A forradalom alatt és után a Heinrich Ferenc vezetése alatt állott polgári párt egyik vezető személyisége volt. Kiterjedt ügyvédi tevékenységén kívül a legutóbbi években fontos külpolitikai megbízásokat nyert a kormánytól részben a Népszövetségnél, részben az utóállamokkal fennálló vitás ügyeink elintézésére alakult, Párisban székelő nemzetközi választott bíróságok előtt. Legutóbb, 1927 telén igen jelentékeny sikert ért el a magyar-román vegyes választott bíró-

ság előtt az erdélyi agrárperek tárgyalása alkalmával. A választott bíróság ekkor, a román kormány képviselőinek heves ellenzése dacára, megállapította illetékességét azokban a perekben, melyeket magyar állampolgárságu volt erdélyi földbirtokcsok a román kormány ellen indítottak „földreform“ címén kártérítés nélkül kisajátított birtokaikhoz fűződő tulajdonjoguk megállapítása iránt. Az országgyűlés képviselőházában a nagyszentmiklósi (kiszombori) kerületet képviseli egységspárti programmal. Értékes tagja az új képviselőháznak, aki külügyi vonatkozású kérdésekről tartott magas színvonalú beszédeivel minden oldalon elismerést szerzett.

Lakó Imre dr., volt nemzetgyűlési képviselő. 1878-ban született Marócon, Zalamegyében. Középiskoláit Győrött, Cegléden és Budapesten, a jogot a budapesti egyetemen végezte el. Az ügyvédi vizsga letétele után Letenyén nyitott ügyvédi irodát 1908-ban. A háboru alatt a 20., majd később a 31-ik honvédgyalozezrednél szolgált, az orosz és olasz harctereken volt, megsebesült, a Signum Laudissal és a Károly csapatkereszttel tüntették ki. A forradalom kitörésekor tért vissza tart. századosi randban Letenyére, ahol a proletárdiktaturáig a nemzetőrség parancsnoka volt. A kommün bukása óta ismét ügyvédi prakszist folytat. A nemzetgyűlési választásokon az alsólendvai kerületben pártonkívüli programmal választották meg képviselővé.

Laky Dezső (alístáli), statisztikus, egyetemi tanár. 1887 febr. 1-én született Csurgón. Jogi tanulmányait Budapesten elvégezvén, a Központi Statisztikai Hivatal szolgálatába lépett, ahol 1921-ig maradt. 1918-ban a népességi statisztikából magántanárrá habilitáltak a pozsonyi egyetemen, 1921-ben a szegedi Ferenc József tudományegyetem statisztikai tanszékére rendes tanárnak nevezték ki. 1926-ban már a budapesti József műegyetem tanárának hívták meg. Nagy feltűnést keltett művei közül a „Csonka-Magyarország megszállásának közgazdasági kárai“ című munkája, mely 1923-ban jelent meg. Ezen kívül

több önálló művét adta ki és sok értékezőse jelent meg tudományos folyóiratokban.

Lánczy Leó, volt főrendiházi tag. 1852 máj. 10-én született Budapesten. Tanulmányai befejezése után korán lépett az akkori Angol-Magyar Bank szolgálatába; magasabb állásra a már szintén megszűnt Magyar Általános Földhitel Részvénytársaságban tett szert, mely intézetnek átalakulásokar vezérigazgatója lett. Midőn ez intézetet külföldi részvényesei fölszámolásra vitték, 1881-ben a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank vezérigazgatójává nevezték ki, majd a bank elnöke lett. Ez állásában egyrészt a kereskedelmi és ipari célok hiteligényeinek kielégítésével a két gazdasági ág fejlődését mozdította elő, másrészt azzal, hogy a magyar záloglevélhitelt a külföldön rendszeresen fejlesztette, az olcsó külföldi tőkéket a földmivelés és fővárosi építkezés céljaira bevonta. Az általa kezdeményezett és követett irány volt a kiinduló pontja annak a liberális és intenzív banktevékenységnek, mely Budapestet, mint bankpiacot, nemcsak függetlenítette Béctől, hanem a külföldön is érvényre juttatta, másrészt meg a hazai ipar és kereskedelem, valamint a főváros építkezési fejlődéséhez kiváló módon hozzájárult. Érdemei elismerésül 1892-ben a III. osztályu vaskorona-renddel tüntették ki. 1893-ban a csacai kerület országgyűlési képviselőjévé választotta és a képviselőházban, különösen a valutajavaslatok tárgyalásánál mondott beszédei keltettek feltűnést. Ugyancsak 1893-ban a budapesti kereskedelmi és iparkamara elnökévé választotta. Több nagyobb iparvállalat megalkotása mellett különösen a Magyar Helyiérdekű Vasutak Részvénytársaság említendő meg, mely intézet az ország vicinális vasutainak fejlődését és keletkezését nagyban előmozdította. A milleniumi kiállítás rendezése körül szerzett érdemeiért a Ferenc József-rend középkeresztjét kapta. 1896-ban Csacán és Miskolcon országgyűlési képviselővé választották s ő a miskolci mandátumot tartotta meg. 1900 dec. 4-én udvari tanácsossá neveztetett ki. Az 1901-i válasz-

tások alkalmával nem lépett fel többé képviselőnek. 1905 február havában a király a főrendiház életfogytiglani tagjává nevezte ki. 1910-ben a magyar delegáció tagja lett, 1912-ben megkapta a belső titkos tanácsosi méltóságot. Lánczy Leó amellet, hogy több jelentékeny pénzművelet végrehajtását segítette elő, még olyan intézményeket is létesített, amelyek nagyban hozzájárultak hazánk gazdasági fellendüléséhez. Mint a kereskedelmi és iparkamara elnöke számos, a magyar közgazdasági életben nagyfontosságú intézménynek volt a kezdeményezője és elnöke, így többek között 1912-ben megalapította a Vámpolitikai Központot, melynek fontos szerepe volt az ország kereskedelmi politikájának és vámtarifájának megállapítása körül. Meghalt Budapesten, 1921 jan. 26-án.

Landauer Béla dr., volt országgyűlési képviselő. 1870 máj. 9-én született Budapesten. Tanulmányai befejezte után 1895-ben Kállay Béni, Bosznia és

Hercegovina kormányzója mellé osztották be szolgálatátételre, 1902-től kezdve pedig, mint Hont vármegye szobi járásának szolgabírája s később mint a vármegye főjegyzője működött. Ezen időtől kezdve 1919-ig

az Alkotmány című napilap politikai főmunkatársa volt. 1917-ben időközi választáson a zsámbokréti kerület néppárti programmal országgyűlési képviselőjévé választotta. Meghalt 1922 jul. 13-án.

Láng Boldizsár báró, országgyűlési képviselő. 1877. márc. 15-én született Budapesten, fia néhai Láng Lajos báró, volt kereskedelmi miniszternek. Középiskolái elvégzése után a bécsujhelyi katonai akadémián tanult. Ezután csapatszolgálatra osztották be, majd rövidesen a vezérkarhoz került. A háboru után, a forradalomkor rövid időre letartóztatták, majd a proletárdikta-

tura idején újból fogságba vetették és négy hónapot ült a gyűjtőfogház egyik magáncellájában. Csak akkor helyezték szabadlábra, mikor a kommün megbukott. 1920-ban, mint katonai szakértő működött a békedelegáció mellett, majd ugyanebben az évben a kormányzóság katonai irodájának főnöke lett. Két évig teljesített ezen a helyen szolgálatot. Később Párisba került a magyar kir. követtséghez, mint katonai szakértő. Ebben a tisztségében közel hat esztendeig munkálkodott. 1927. év végén, mint altábornagy ment nyugalmomba. A háboru alatti szolgálataiért többek között megkapta a hadiékítményes Lipót-rend tisztikeresztjét és a III. oszt. vaskoronarendet. Párisból visszatérve, érdemei elismerésül a II. oszt. magyar érdemkeresztet, ezt megelőzőleg pedig a nagy arany érdemérmét kapta. 1929 januárban időközi választáson nyerte el a királyhelmecei kerület mandátumát. A képviselőházban általános elismerést vívott ki magának külpolitikai és katonai vonatkozásu felszólalásaival.

Láng János, országgyűlési képviselő. 1880-ban született Bezdánban. A budapesti tudományegyetemen jogi és államtudományi vizsgát tett s letette az összes vasuti szakvizsgákat is. Járt Olaszországban, Németországban, Romániában és Szerbiában. Tanulmányainak elvégzése után, mint díjnok a MÁV szolgálatába lépett. 1908-ban kinevezték MÁV fogalmazónak Aradra. 1915-ben segédtitkár lett, 1917-ben pedig titkár. 1915-ben bevonult és Szerbiában, Montenegróban, valamint Albániában teljesített katonai szolgálatot, később azonban visszarendelték a katonai hadtestparancsnoksághoz, ahonnan 1918 márciusában a közlelemzési minisztériumba osztották be. Itt érte a forradalom. Ekkor hazament Aradra és elfoglalta régi állását. A románok azonban, a hűségeskü megtagadása miatt, 1921 júniusában repatriálták. Budapesten a MÁV igazgatóságánál kapott beosztást. Sok vasuti és szociológiai szakcikket írt a vidéki lapokba és szakfolyóiratokba. 1921-ben, időközi választásokon Regőcén nemzetgyűlési képviselővé választották a Keresztény Nemzeti Egyesülés programjával. A második nemzetgyűlésbe ugyan-

csak a keresztény nemzeti egyesülés pártjának programjával küldötte be a regőcei kerület. Az új országgyűlésbe ismét a regőcei kerület választotta meg a keresztény gazdasági és szociális párt programjával.

Láng Lajos báró (*csanakfalvi*), volt kereskedelmi miniszter, országgyűlési képviselő. 1849. okt. 13-án született Budapesten. Tanulmányait itthon, részben Berlinben és Párisban elvégezvén, az Ellenőr munkatársa lett, majd a budapesti egyetemen magántanári képesítést szerzett. 1878-ban a szakcsi kerület szabad-elvevőpárti programmal képviselőnek választotta, 1880—96-ig pedig a pápai kerületet képviselte. Időközben 1880-ban az Ellenőr, 1882-ben a Honból és az Ellenőrből alakult Nemzet szerkesztője volt, de ettől az állásától megvált 1883-ban, amikor a budapesti egyetemen a statisztika tanára lett. 1889-ben pénzügyminiszteri államtitkárrá nevezték ki, 1893-ban lemondott és egyetemi katedráját ismét elfoglalta. 1896-ban a nagybányai kerületben újra megválasztották, a Ház pedig alelnökévé választotta, de erről az állásáról Szilágyival együtt 1898 decemberében lemondott és a disszidensekhez csatlakozott. Az 1910-iki választáson Nagybányán kisebbségben maradt, de 1902-ben Csacán megválasztották képviselőnek. 1902. máj. 5-én kereskedelmi miniszterré nevezték ki. 1903. jun. 16-án, a Széll-kormány lemondásakor ő is lemondott; jun. 27-én újból ki-nevezték, de nov. 3-án a Khuen-Héderváry-kormány lemondásával ő is távozott és újból elfoglalta egyetemi katedráját. Az 1905—06. tanévben az egyetemnek rektora volt. 1905-ben Csacán újból megválasztották képviselőnek. A szabadelvevőpárt feloszlása után nem vállalt mandátumot. A munkapárt-megalakításában tevékeny részt vett; az 1910-iki választáson két helyen is megválasztották és ő a Debrecen III. ker. mandátumát tartotta meg. A Magyar Tudományos Akadémia 1883-ban levelező, 1893-ban rendes tagjává választotta és utóbb nemzetgazdasági és statisztikai bizottságának elnöki székébe ültette. 1893-ban megalakította a közgazdasági társaságot. Láng többször részesült kitüntetésben, 1897-ben belső titkos tanácsosi cí-

met, 1911-ben „csanakfalvi“ előnévvel bárói méltóságot kapott. Főbb munkái: A társadalmi deficit; A magyar és osztrák államháztartás; A közgazdaság elmélete; Hazánk anyagi és értelmi fejlődése; Minimum és Homestead; Minimum és Majorátus; Magyarország statisztikája; A népoktatás hazánkban; Javaslat a kvóta megállapítására; A nemzetiség Magyarországon és Ausztriában; Vámpolitika; A statisztika története. Meghalt 1918. márc. 28-án.

Lányi József, v. főrendiházi tag. 1868. jun. 29-én született a nyitrai megyei Németprónán. Gimnáziumi tanulmányait Privigyén, Nyitrán és Egerben elvégezvén, a budapesti tudományegyetem hit-tudományi karának hallgatója lett s megszerezte a teológiai, valamint a kánonjogi doktorátust. Tizenkét éven át tartalékos m. kir. honvédségélelkes volt. Hat esztendőn keresztül, 1900-tól 1906-ig Ferenc Ferdinánd trónörökös-főherceg magyar nyelvtanáráként működött. Irodalmi téren is buzgón működik; két munkáját a budapesti tudományegyetem hit-tudományi kara pályadíjjal jutalmazta, sok értekezése, szentbeszéde, magyar, latin és német költeménye, valamint számos más cikke különféle lapokban és önálló füzetekben jelent meg. 1908-ban nevezték ki tinnini felszentelt püspökké.

Lányi Márton dr., volt főispán. 1882. ápr. 6-án született Barcstelepen, Somogy-megyében. Jogi tanulmányainak befejezte után ügyvédi vizsgát tett, majd

birósági szolgálatba lépett és a budapesti bíróságoknál, később pedig az igazságügy-minisztériumban teljesített szolgálatot. 1917-ben főispánná nevezték ki, de állásától 1918 novemberében felmentették. Számos jogász,

társadalmi és szociális egyesületben foglal helyet. Nagy irodalmi munkásságot fejtett ki, megírta a magyar magánjog kézikönyvét, a döntvénytár magánjogi részét, a végrehajtási törvény reformját s ezenkívül még számos tanulmánya és cikke jelent meg a különböző folyóiratokban és napilapokban. 1922 óta igen sok petíciós pert képviselt a közigazga-

tási bíróság előtt, de ezenkívül igen nagy munkát fejt ki a Revíziós Ligában is.

László Mihály, volt országgyűlési képviselő, 1849 aug. 26-án született Isten-segítsben, Bukovinában. A jogot és filozófiát Pesten elvégezvén, egyideig, mint hírlapíró működött s a kormány megbízásából a csángó-kérdést tanulmányozta a helyszínén. 1876-ban fővárosi tanár lett, majd 1878-ban megalapította ma is fennálló tan- és nevelőintézetét. 1882-ben kiadván „Keleti testvéreink“ című könyvét, megindította vele a csángó-mozgalmat, melynek eredménye 5000 bukovinai székely visszatelepítése lett. 1887 óta majdnem állandóan tagja volt a képviselőháznak, előbb, mint az Apponyi-párt, később, mint a szabadelvűpárt híve. 1912-ben udvari tanácsosi címet kapott. Számos elbeszélést, rajzot, ismeretterjesztő cikket, jellemrajzot írt. Egyike a Petőfi Társaság megalapítóinak.

Latinovics Endre dr. (*borsódi és kutyamári*), a felsőház tagja. 1883-ban született Budapesten. Középiskolai tanulmányait a bécsi Teréziánumban végezte, majd ugyancsak Bécsben az egyetem jogi fakultásának rendes hallgatója volt. Jogi tanulmányait Budapesten fejezte be 1906-ban, amikor államtudományi doktorátust szerzett. 1907-ben pénzügyi szolgálatba lépett s a pénzügyminisztérium elnöki osztályában,

mint az akkori miniszterelnök-pénzügyminiszter, Wekerle Sándor személyi titkára teljesített szolgálatot. 1910-ben Lukács László pénzügyminiszter minisztersége idején pénzügyi fogalmazóvá nevezték ki és továbbra is megmaradt személyi szolgálatban. Amikor 1912-ben Lukács László miniszterelnöksége alatt miniszteri fogalmazó lett, átkerült a miniszterelnökségre, mint személyi titkár. 1913-ban miniszteri segédtitkárrá lépett elő és gróf Tisza István miniszterelnök mellett teljesített szolgálatot ugyancsak személyi titkári minőségben. Ebben a beosztásában megmaradt a háború alatt is, gróf Tisza Istvánnak 1917-ben történt lemondásáig, amikor miniszteri titkárrá, majd osztálytanácsossá lépett elő és a

miniszterelnökség felmentési osztályának élére, illetve a honvédelmi minisztériumban működő hadi felügyeleti bizottságba került szolgálattételre. Az összeomlás után a Bácskában megszállás alatt lévő családi birtokán gazdálkodott. 1920-ban miniszteri tanácsossá nevezték ki, 1921-ben azonban atyja, Latinovics Frigyes főrendiházi tag halála után nyugdíjaztatását kérte és átvette bácskai birtokának kezelését, mely időközben felszabadult a megszállás alól. Ettől az időtől fogva tevékeny részt vesz a vármegye közéletében, mint a törvényhatósági és egyéb bizottságok tagja. Bács-Bodrog vármegye törvényhatósága választotta be a felsőházba, melynek egyik jegyzője.

Latinovits Pál, volt országgyűlési képviselő. 1856 okt. 10-én született Borsodon, Bácsbodrog megyében, régi patricius családból. Jogi tanulmányait a bécsi és budapesti egyetemeken bevégezvén, atyja egyik pusztáját vette át s egyszermind a megyei közélet s a törvényhatósági bizottság egyik tevékeny tagja lett. 1896-tól 1901-ig a rigyicai kerületet képviselte szabadelvűpárti programmal. 1901-ben Széll Kálmán előterjesztésére a király Bács-Bodrogmegye és Zombor szabad királyi város főispánjává nevezte ki; ez állásától 1905-ben vált meg. 1910-ben a regőcei kerület nemzeti munkapárti programmal választotta képviselővé. Meghalt 1914 nov. 27-én.

Lázár Dezső, országgyűlési pótképviselő. 1876 máj. 22-én született Hódmezővásárhelyen. Gazdasági akadémiát végzett. Szülővárosában kezdett gazdálkodni s részt vett Hódmezővásárhely törvényhatósági életében is. A világháború kitörésekor bevonult ezredéhez és a harc-téren sokszor kitüntette magát. 1918 őszén jött haza, mint huszárkapitány s azóta mintegy 400 hold terjedelmű birtokán gazdálkodik. Mintagazdasága, lótenyésztése messze földön híres. Hódmezővásárhely törvényhatósági bizottságának egyik vezető tagja. Közszereplése folytán a gazdatársadalom osztályon bízalmát bírja s évek óta elnöke a hódmezővásárhelyi gazdasági egyesületnek. Érdemeiért az 1927. évi választásokon Hódmezővásárhely az egységspárt listáján pótképviselővé választotta.

Lázár Ferenc dr., felsőházi tag, 1883-ban született Pápán. Jogot Pesten hallgatott és itt szerezte meg doktorátusát is. Már egyetemi hallgató korában kitűnt nagy tehetségével s elnöke volt a Joghallgatók Tudományos Egyesületének. 1910-ben ügyvédi vizsgát tett, majd miután hosszabb időn át közjegyzőhelyettesként működött, 1917-ben közjegyzővé nevezték ki. Közéleti szereplése az összeomlás előtti időben kezdődött, amikor erőteljes működést fejtett ki a középosztálynak a radikálizmus elleni megszervezésében. Ezért a forradalmak idején sok zaklatásnak volt kitéve. 1919-ben csatlakozott Wolff Károly széleskörű szervező munkájához s a Keresztény Községi Pártnak csakhamar egyik legharcosabb vezetőegyénisége lett. 1920-ban beválasztották a főváros törvényhatósági bizottságába és azóta rendkívül tevékeny munkát végez annak pénzügyi, közigazgatási és jogügyi bizottságában. Kiváló szónok, aki nagyon sok jelentős beszédet mondott a főváros közgyűlésén. Első ízben tagja a törvényhozásnak. Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottsága küldötte be a felsőházba.

Lázár István gróf (szárhegyi), volt országgyűlési képviselő. 1864 jan. 15-én született Bánffyhunyadi. Középiskoláit Gyulafehérváron, a jogot Nagyszebenben végezte. A nagyszebeni törvényszékhez nevezték ki ezután joggyakornokká, 1887-ben pedig Kolozsvárra került főispáni titkárnak s e minőségben a megye tiszteletbeli főszolgabírája, majd árvaszéki ülnöke lett. 1893-ban Beszterce-Naszódmegye alispánjává választották, két év múlva pedig Kolozsmegye választotta alispánjává. 1900-ban Brassó megye főispánjának nevezték ki s ez állásában sikerrel munkálkodott az akkor még igen éles zöldszász áramlatok lefegyverzésén; sikerült is a vármegyében a teljes nemzeti békét helyreállítania. 1903-ban Marostordamegye s Marosvásárhely főispánjává nevezték ki. A vármegyében a közigazgatás rendezése s az ipari szövetkezetek megteremtése körül igen nagy arányu munkát végzett. Ez állásától 1906-ban mentették fel. Az Erdélyi Kárpát-Egyet elnöke, az erdélyi r. k. státus igazgatója-

nácsának alelnöke volt. Az 1910-iki választások alkalmával a bánffyhunyadi kerület nemzeti munkapárti programmal képviselővé választotta. 1913-ban Beöthy Pál képviselőházi elnök mellé első alelnökké választották, de 1914-ben a képviselőház második ülésszaka végén tiszteről lemondott.

Legeza Pál dr., volt nemzetgyűlési képviselő. 1872-ben született Turjavágáson, Ung megyében. Középiskoláit Ungváron végezte, azután a budapesti egyetemen jogot tanult. A diploma megszerzése után a Fővárosi Közmunkák Tanácsának szolgálatába lépett. 25 évet töltött a tanács szolgálatában. 1918 decemberében Ung megye főispánja lett, majd 1919-ben a nemzeti kisebbségek miniszteriumának ruthén főosztályát vezette miniszteri tanácsosi rangban. Az első nemzetgyűlésen a nagykarolyi kerületet képviselte kereszténypárti programmal.

Leitner Zsigmond (nemes), konzul. 1858 jun. 27-én született Budapesten. Tanulmányai elvégzése után előbb egyik magánvasut szolgálatában állott, majd a Magyar Jelzalog Hitelbankhoz került. 1892-től 1925-ig, amikor nyugalomba vonult, a Magyar Takarékpénztárak Központi Jelzalog Bankjának vezetője volt. 1904 óta Libéria köztársaság magyarországi konzulátusának vezetője.

Lendvai (Lehner) István, volt nemzetgyűlési képviselő. 1888 jul. 5-én született Budapesten. A kalocsai érseki tanítóképző elvégzése után hirlapíró lett s előbb Szegeden, majd Budapesten működött. Első versei és novellái az Élet és a Nyugat című folyóiratokban s a budapesti napilapokban jelentek meg. Kritikáit és hosszabb elbeszéléseit főként az Uj Nemzedék című hetilap közölte. Költeményeiben nagy erő és mozgalmasság van, színes nyelvezete és pompás formaérzéke s a versekből kicsendülő hazafias érzése mind hozzájárultak ahhoz, hogy sikerét emeljék és nevét ismertté tegyék. Mint újságíró, főként állandóan támadó, kiélezett politikai cikkeivel ért el nagy

hatást. 1923-ban Cegléd város fajvédő programmal választotta nemzetgyűlési képviselőjévé. Mint intranzigens kereszténypárti politikus többször foglalkozott a Házban a zsidókérdéssel. Ismertebb művei: Fáklyafüst (versek); Köszöntő (versek); A harmadik Magyarország (tanulmányok); Születi versek (költemények). De ezenkívül több fordítása is jelent meg.

Lengyel Zoltán dr., volt országgyűlési képviselő. 1873-ban született Krasznáron. Jogi tanulmányai végzetével ügyvédi diplomát szerzett és Budapesten ügyvédkedett. Az 1901-iki választások alkalmával a zilahi kerület függetlenségi programmal képviselővé választotta. Az 1903-iki felemelt ujonclétszám-javaslat ellen megindított parlamenti obstrukciónak egyik legtevékenyebb harcosa volt. Az obstrukció alatt többször mondott egész ülést betöltő beszédeket és számos parlamenti viharinak volt előidézője. 1904-ben átvette a Független Magyarország című lapnak a főszerkesztését s számos cikket írt és két röpiratot adott ki a függetlenségi párt ujjászervezéséről. A vasutas sztrájk-bizottság szenzációs bünperében a védők egyike volt s közreműködött a Vasutas Szövetség megalapításában. A koalíció alatt egyideig passzivitásban volt, de 1907-ben a Nap című újságban vádat emelt a koalíció igazságügyminisztere, Polonyi Géza ellen. Polonyi állásáról lemondott s Lengyel Zoltánt bíróság elé állította, amely becsületsértésért negyedévi fogházra ítélte. A Kuria utóbb az ítéletet megsemmisítette, végül pedig az eljárást elévülés címen megszüntette. 1908-ban többedmagával megalakította a függetlenségi balpártot, de utóbb ebből is kilépett. A függetlenségi párt kettészakadása után a Kosuth-párthoz csatlakozott s mint e párt tagja nyert mandátumot az 1910-iki választáson a zilahi kerületben.

Lenhossék Mihály, a felsőház tagja. 1863 aug. 28-án született Budapesten. Orvosi tanulmányait a budapesti egyetemen végezte, ahol már orvostanhallgató korában több pályadíjat nyert anatómiai dolgozataival. Doktorrá ava-

tása után a bonctani intézetben, melynek vezetője édesapja volt, gyakornok, később tanársegéd lett. 1888-ban a központi idegrendszer finomabb boncolástanából magántanárnak habilitáltak. Ezután külföldre ment s előbb Baselben, azután Weimarban működött, 1895-ben pedig a tübingeni egyetemen az anatómia nyilvános rendkívüli tanára lett. A Magyar Tudományos Akadémia 1897-ben levelező, 1903-ban pedig rendes tagjának választotta meg. 1899-ben nevezték ki a budapesti tudományegyetem első számú boncolástani tanszékének rendes tanárává. Kiváló munkássága elismerésül 1909-ben az udvari tanácsosi méltóságot kapta. Főbb művei: Der feinere Bau des Nervensystems im Lichte neuerer Forschungen; Die Geschmacksknospen; Beiträge zur Histologie des Nervensystems und der Sinnesorgane; Utmutatás az anatómiai gyakorlatokhoz; Az ember helye a természetben; Az athropológiáról és teendőiről; A sejt és a szövetek; Az ember anatómiája. A budapesti egyetem orvoskara választotta meg felsőházi tagjává.

Lers Vilmos báró dr., (*szepesbélaei*), volt nemzetgyűlési képviselő. 1869 máj. 4-én született Budapesten. Lers Pál közmunka- és közlekedésügyi miniszteri főmérnök fia. Középiskolait és egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. Az egyetemen összes alapvizsgáit és a szigorlatokat egyhangu kitüntetéssel tette le és 1891 okt. 10-én az államtudományok doktorává

avatták. Mint egyetemi hallgató több pályadíjat nyert el. 1891-ben jelent meg a Duna folyóra vonatkozó nemzetközi jogállapot c. könyve. Ugyanazon évben mint címz. segédfogalmazó Baross minisztersége alatt a kereskedelmi miniszteriumban kezdte meg állami szolgálatát és fokozatos, de mindannyiszor soronkívüli előmenetellel az adminisztratív államtitkárságig vitte, melyet aztán közel öt évig töltött be. A kereskedelmi miniszteriumban főleg

gazdaságpolitikai ügyekkel foglalkozott. A külföldi vám- és kereskedelmi szerződés tárgyalásoknak két évtizeden át szereplője, az osztrák-magyar hosszadalmas kiegyezési tárgyalásoknak egyik főrésze volt. Időközben számos nemzetközi jogi, jogtörténeti és pénzügyi természetű dolgozata jelent meg. Legterjedelmesebb: A konzuli bíráskodás intézménye (1904.). 1900—1904-ig a keleti keresk. akadémián a jogi enciklopédia, a keleti jogismeret és a nemzetközi jog tanára volt, 1905-ben a budapesti tudományegyetem jogi karán a nemzetközi jog magántanárává habilitáltak és ugyanezen a fakultáson 1915-ben címzetes nyilvános rk. tanár lett. 1921-ben a kormányzó a nyilvános rendes egyetemi tanári címet adományozta neki. Hét éven át a diplomataképző főiskolai kurzuson is tanított. A Károlyi és bolsevik rezsim alatt közszolgálaton kívül volt és három szemeszteren át, mint rendes orvostanhallgató új életpálya eshetőségre készült. A bolsevik uralom megbukván, a közszolgálatba visszahívták és 1919 aug. hótól 1920 augusztusig külügyminiszeri államtitkár volt. Ebbe az időszakra esik neully kiküldetése, amikor az öt békefődelegátus egyike gyanánt a békeszerződés gazdaságpolitikai részeit képviselte. 1902-ben nyerte el a magyar nemességet „szepesbélaí“ előnévvel, 1915-ben magyar bárói méltóságot kapott, 1916-ban valóságos bel- és külföldi rendjel tulajdonosa. A szepesbélaí kerület küldte a nemzetgyűlésbe egységespárti programmal. Meghalt 1923. márc. 3-án.

Leszkay Gyula (*nyirbátori*), felsőházi tag. 1864-ben született Biharszentmártonban. Elvégezte a nagyváradi jogakadémiát, azután biharmegyei birtokukon gazdálkodott. A politikai életben már mint fiatal ember élénk részt vett és 1896-ban választották meg először függetlenségi és negyvennyolcas párti programmal a berettyóújfalui kerületben. Ezt a kerületet

képviselte egész 1910-ig, huszonnégy éven keresztül. Az 1903-as obstrukció egyik rendezője volt és a koalíció idején egy ideig a képviselőház háznagyi tisztségét is betöltötte. 1910-ben Ertsey Péter munkapárti programmal kibukatta a régi kerületében, azóta gazdálkodik és élénk részt vesz Bihar vármegye életében. Vármegyéje küldte a felsőházba. 1925-ben kormányfőtanácsos lett.

Létay Ernő, volt nemzetgyűlési képviselő. 1879-ben született a biharmegyei Kokadon. Iskoláit a debreceni evangélikus kollégiumban, jogi tanulmányait a budapesti egyetemen végezte el s

ezután Németországban, a hohenheimi gazdasági akadémián gazdasági tanulmányokat folytatott. Hosszabb tanulmányutat tett Franciaországban, Németországban és Ang-

liában. A világháború alatt századosi rangban a 2. honvédhuszárezrednél teljesített katonai szolgálatot. Hosszu ideig volt a haretéren, több ütközetben vett részt s három kitüntetést szerzett. 1916-ban időközi választáson a Nadányi Gyula halálával megüresedett bárándi kerületben függetlenségipárti programmal képviselővé választották. Az Apponyi vezérlete alatt álló párt-hoz tartozott. A képviselőházban több kérdésben felszólalt s különösen a véderőbizottságban fejtett ki élénkebb tevékenységet. Bihar vármegyében gazdálkodik. A második nemzetgyűlési választások alkalmával pártonkívüli programmal lépett fel és a biharnagybajomi kerület mandátumát nyerte el.

Letenyei Pál, volt nemzetgyűlési képviselő. 1880-ban született a veszprémmegyei Magyarszombathelyen. Már kora ifjúságában kis birtokán gazdálkodott s mint önálló kisgazda tevékeny részt vett szülőfaluja ügyeinek vezetésében. Az első nemzetgyűlésen a zirczi kerületet képviselte kisgazdapárti programmal.

Létics György, gör. keleti szerb püspök, volt főrendiházi tag. 1872 ápr. 6-án született Óbecsén. 1893-ban a

beocsini kolostorba lépett s Brankovics patriárka udvari papjának nevezték ki. 1901-ben metropolitai udvari archimandritává avatták. Közben Karlócán volt teológiai tanár. 1903-ban temesvári gör. kel. püspökké választották. Sokoldalú tevékenységével a temesvári egyházmegyét a magyarországi szerb-ség egyik legrendezettebb egyházmegyéjévé tette.

Lévay Lajos báró, volt országgyűlési képviselő. 1865 ápr. 20-án született. Gimnáziumi tanulmányait Szegeden és Budapesten végezte s Grácban a keres-

kedelmi akadémia és a jogi egyetem hallgatója volt. Tanulmányai végzetével az Első Magyar Általános Biztosító Társaságnál Szegeden titkár és törvényhatósági bizottsági tag lett és a közügyekben és társadal-

mi téren is tevékenységet fejtett ki. Az intézet központi igazgatóságának 1891-ben vezértitkára és igazgatósági cégjegyzője lett. Közgazdasági és pénzügyi tanulmányok céljából Német-, Francia-, Angol-, Olasz-, Svéd és Norvégországot, valamint az Északamerikai Egyesült Államokat ismételten beutazta. 1896-ban egyhangulag a győrmegyei pééri kerület szabadalvúpárti programmal képviselővé választotta. 1901-ben Széll Kálmán miniszterelnök és belügyminiszter meghívására a kivándorlási ügyek vezetését átvette a belügyminiszteriumban s tanácsosi rangban kivándorlási biztosi címmel 1909-ig volt állami tisztviselő, mely idő alatt a magyar kormányt külföldi tárgyalásokon számos esetben képviselte. Fiuméből az Egyesült Államokba rendszeresített hajójáratok az ő kezdeményezéséből és közreműködésével létesültek. Fiumében a kivándorlási ház és Newyorkban a magyar menház szintén kezdeményezésének köszönhető, valamint, hogy a kivándorlási alap több százezer korona évi bevételét, melyből kivándoroltjainak kulturális érdekei előmozdítottak és visszavándorlásuk elősegített, az államkincstár hozzájárulása nélkül is szerződésileg biztosították.

Az Északamerikai Egyesült Államokban és Kanadában konzulátusi szervezetűnek a magyar érdekek szempontjából való kiépítése szintén tevékenységére vezethető vissza. „A kivándorlás és városaink pénzügyeinek rendezése“ címen Andrássy Gyula gróf, akkori belügyminiszter megbízásából, feltűnést keltő tanulmányt irt és saját kérelmére történt felmentésekor királyi elismerésben részesült. A nemzeti munkapárt országos szervezésében tevékeny részt vett s 1910-ben e párt programjával a trencsénmegyei csacai kerület küldte a parlamentbe.

Lévay Mihály, volt nemzetgyűlési képviselő. 1862 szept. 24-én született Váczon. Középiskolai tanulmányait szülővárosában és Budapesten végezte. Papi pályára lépve, Váczon és Budapesten folytatta hittudományi tanulmányait. Huszonhárom éves korában pappá szentelték s 1885-től 1897-ig Ujszászon lelkészkedett. Időközben espreressé, majd apáttá nevezték ki. 1897-ben Abonyba került, mint apát-plébános. Cimzetes püspök. Ismeretes munkája egy imakönyve, mely Orczy Thekla bárónő illusztrációival jelent meg. Tagja volt már a régi országgyűlés képviselőházának is. Az abonyi kerületet képviselte két cikluson át, 1906-tól az összeomlásig, az első ciklusban függetlenségipárti, a másodikban Kosuth-párti programmal választották meg. A nemzetgyűlésbe az 1922. évi általános választásokon ugyancsak az abonyi kerület küldte be.

Lichtenstein László (*homrogdi*), földművelési tag. 1875-ben született Miskolcon. A középiskola befejezése óta birtokán gazdálkodik és tevékeny részt vesz egyházának életében, valamint a gazdasági és társadalmi életben. Bejárta Német-, Olasz- és Franciaországot, Ausztriát és Boszniát. A miskolci ág. ev. egyház és a hegyaljai ág. ev. egyházmegye felügyelője.

Miskolc városának kormánybiztosa, majd főispánja is volt, ezidőszent pedig tagja a város törvényhatósági és köz-

igazgatási bizottságának, valamint elnöke a pénzügyi bizottságának. Ezenkívül számos gazdasági és társadalmi egyesület igazgatósági tagja és tisztséget viselője. A felsőházba Miskolc város törvényhatósága választotta be.

Lickl Károly, h. államtitkár. 1867-ben született Pusztamedgyesen, Arad-megyében. Tanulmányai elvégzése után tiz évig katonai szolgálatot teljesített,

majd gazdasági felügyelő, később pedig főfelügyelő lett Erdélyben. 1912-ben a földművelésügyi miniszteriumba rendelték be szolgálattételre és itt az állattenyésztési osztály vezetője lett. A háboru alatt

katonai szolgálatot teljesített. Harminchét hónapig volt a fronton. Vitéz magatartásáért számos kitüntetést kapott, köztük a hadiékítményes III. oszt. vaskorona-rendet. A háboru végén Erdélyben a polgári lakosság élelmezésének ügyét intézte, majd újra visszakerült a miniszteriumba. 1918-ban miniszteri tanácsos, 1923-ban pedig h. államtitkár lett. 1921-ben ő volt a gabonygyűjtési kormánybiztosság vezetője.

Lingauer Albin, országgyűlési képviselő. 1877-ben született Gönyűn. Középiskolai elvégzése után jogot hallgatott Budapesten. Már jogász korában

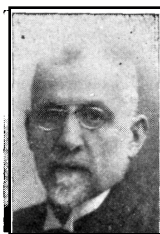

munkatársa volt az egyik jászberényi ujságnak, de rövidesen az Országos Hirlaphoz szerződött Budapestre. 1901-ben munkatársa, majd szerkesztője lett a Vasvármegyének, melynek ma is szerkesztő-kiadója.

A háboru alatt a volhiniai, kárpáti és szerbiai frontokon küzdött. Három ízben megsebesült. A hadiékítményes III. oszt. katonai érdemkereszt, a kardokkal ékesített bronz- és ezüst signum laudis, a Károly-csapatkereszt, a sebesülési érem és a II. oszt. német vaskereszt tulajdonosa. Már a Károlyi-forradalom alatt ellenforradalmi mű-

ködést fejtett ki, a kommün kitörésekor pedig menekülnie kellett. Előbb Bécsben, majd Szerbiában huzta meg magát, abban a községben, melynek a háboru vége felé parancsnoka volt. Később Szegedre ment, ahonnét Feldbachba küldötték. Innét vonult be Lehár báró csapataival Nyugatmagyarországba. Az első nemzetgyűlésbe a keresztény nemzeti egyesülés programjával küldötte be a kőszegi kerület. Éles harcot vívott néhai Rubinek Gyula ellen a nyugatmagyarországi állatcsempészések kérdése kapcsán. IV. Károly király hazatérési kísérletei alkalmával szerepet játszott. A második nemzetgyűlésbe keresztény ellenzéki programmal ismét a kőszegi kerület küldötte be, míg az új országgyűlésben, most már harmadizben képviseli e kerületet egyhangu mandátummal, a keresztény gazdasági és szociális párt programjával. Számos társadalmi egyesület tagja. Rendkívül nagy publicisztikai munkásságot fejt ki saját lapjában, valamint fővárosi ujságokban.

Lipták Pál dr., volt államtitkár, nemzetgyűlési képviselő. 1874 ápr. 13-án született Békéscsabán. Négy gimnáziumi osztály elvégzése után ácsmes-

terséget tanult és ácsmesteri minőségben a vaskapu szabályozásával megbízott Rupsitch miniszteri tanácsos mellé került. Közben magánuton érettségít tett, majd a budapesti műegyetem hallgatója lett, mérnöki okleve-

let s később műszaki doktorátust szerzett. Néhány évig tanársegéd volt a műegyetemen, ahonnan eltávozva, 1908-ban Budapesten kis műhelyt létesített, amelynek vasszerkezetek készítésével foglalkozott. Ebből fejlődött azután a dr. Lipták és társa építési- és vasipari r. t., amelynek 1916-ig vezetője volt. Azután kizárólag magas építkezéssel foglalkozott. A magyar közgazdasági életben igen jelentékeny pozíciót vívott ki magának. Az első nemzetgyűlési választáskor a fővárosi XVI. kerület mandátumát nyerte el ke-

reszténypárti programmal. Emich Gusztáv kereskedelmi minisztersége alatt államtitkárságot vállalt, erről a tiszt-ségéről azonban néhány hónap mulva lemondott. Meghalt 1926 máj. 15-én.

Liptay Béla, felsőházi tag. 1858 jun. 25-én született a szabolcsmegyei Jéken. Középiskolai tanulmányait a kassai premonstreieknél, a kalksburgi jezsuiták-nál és Budapesten vé-gezte. A budapesti egyetemen államtudo-mányi államvizgát tett. 1910-ben a kis-várdai kerület válasz-totta meg országgyü-lési képviselőjének munkapárti program-mal. A Felsőszabolcsi

Tiszaszabályozó Társulat elnöke és a Szabolcsi Lótenyésztő Bizottmány el-nöke. Az Urlovasok Szövetkezetének két évtizeden át vezető igazgatója volt. A szabolcsmegyei Jék községnek husz évig mint falusi bíró állott az élén. Negyven éve törvényhatósági bizott-sági tag. Szabolcs-Ung vármegye fel-sőházi képviselője.

Lipthay Béla báró (*kisfaludi*), ny. h. államtitkár. 1869 ápr. 18-án szüle-tett Budapesten. Tanulmányait elvé-gesztve 1890-ben a földmívelésügyi mi-niszteriumban kezdette meg állami szolgálatát. Fokozatosan előreha-ladva, 1918-ban mint h. államtitkár a Mező-gazdasági Múzeum igazgatója lett s a múzeum ügyeit ő in-tézte 1922-ben történt nyugalomba vonulá-sáig. Kiváló munkássága elismeréséül többször részesült kitüntetésben. Meg-halt 1928 jan. 10-én.

Lyka Károly, felsőházi tag. 1869 jan. 4-én született Budapesten. Iskolái végeztével festőművésznek indult és Münchenben a festészeti akadémia, majd Hollósy Simon tanítványa volt. Ott tudományos és irodalmi tanul-mányokkal is foglalkozott s nagy feltűnést keltő esztétikai és művészetkritikai cikkeket írt 1891-ben az „Élet“ tuda-mányos és irodalmi szemlébe, amely a

modern művészeti és irodalmi irányok szócsöve volt. Majd Rómában folytatta tanulmányait, s mint a Pesti Napló le-velezője 1892—1894-ben az örök város művészeti, irodalmi és egyéb kulturális eseményeiről színes tudósításokat írt. Hazatérvén, mint műkritikus és esz-tétikus, csakhamar írásaival a magyar művészeti irodalom oszloposai közé emelkedett. Munkatársa és szerkesztő-társa volt a Herczeg Ferenc szerkesz-tette Uj idők irodalmi hetilapnak s a Művészet c. folyóiratnak. Magas szín-vonalu, az előkelő külföldi művészeti szemlékkel egyenrangu volt ez a ma-gyar művészeti folyóirat és színvona-lának öre, szellemének irányítója, a magyar művészeti irodalomban való értékének alapvetője és gondozója Lyka Károly volt. Munkatársa volt több lexikális műnek is. 1920-ban a Képző-művészeti Főiskola tanára lett, s 1921—22-ben annak rektora volt. A főis-kola új szervezetének az ő tervezete szolgált alapul. Irodalmi érdemei el-ismeréséül a Kisfaludy-Társaság ren-des tagjának választotta. Önálló mű-vei: Kis könyv a művészetről; A kép-írás újabb irányjai; A képzőművészetek történeti és technikai fejlődése; A Műveltség könyvtárának VII. kötete (amely nagyméretű kritikai és kultúr-pszichológiai műtörténet); A tábla-bíróvilág művészete; Munkácsy Mihály. A Képzőművészeti Főiskola tanári ka-ra választotta meg a felsőház tagjává.

Lónyay Elemér herceg (*nagylónyai és vásárosnaményi*), volt főrendiházi tag. 1863 aug. 24-én született Bodrog-olasziban. Középiskolai tanulmányait Budapesten és a sárospataki főgimná-ziumban, a jogot pedig Grácban és Sá-rospatakon végezte, ahol államtudo-mányi vizgát is tett. 1885-ben belépett a külügyminiszteriumba; 1886-ban kö-vetségi attasé lett, 1889-ben követségi tanácsosi címet kapott és 1885-ben az orosz cár koronázásához küldötték ki Lajos Viktor főhercegnek, a király képviselőjének kíséretében. 1896-ban odahagyta a tényleges diplomáciai szol-gálatot és utazásokat tett Európában és Afrikában. 1890-ben cs. és kir. ka-marás lett. A román koronarend és a belga Lipót-rend lovagja, az olasz ko-

ronarend középkeresztjének tulajdonosa. 1896-ban erősítettet meg bátyja, Gábor és az ő magyar grófi rangja. A családnak 1627-től kezdve bárói rangja volt. 1900 márc. 22-én Miramareban egybekelt Stefánia királyi hercegnővel, Rudolf trónörökös özvegyével. 1917-ben hercegi rangot kapott főméltóságú címmel.

Lónyay Gábor gróf (*nagylónyai és vásárosnaményi*), volt főrendiházi tag. 1861 jan. 5-én született Bodrogolasziban. Középiskolai tanulmányait Budapesten végezte, jogot a gráci és budapesti egyetemeken hallgatott és letette a jog- és államtudományi államvizsgát. Nagyobb külföldi körutakat tett; visszatérve, átvette öccse és saját uradalmainak vezetését. 1890-ben cs. és kir. kamarás lett. Meghalt 1917 márc. 17-én.

Lónyay Géza, volt országgyűlési képviselő. 1857-ben született Somban, Berregmegyében. Gazdasági tanulmányait a porosz-sziléziai Porskauban és a bécsi Hochschule für Bodenkultur-on befejezve, elméleti ismereteit saját berregmegyei gazdaságában értékesítette, tevékenyen részt vett a megyei gazdasági egyesület működésében és különösen a lótenyésztési bizottságban. A megyei lótenyésztés haladása jórésztben neki köszönhető. 1892 óta cs. és kir. kamarás. 1892-től 1906-ig a mezőkászonyi kerületet szabadelpárti programmal képviselte. Az 1906-iki választások alkalmával nem lépett fel, 1910-ben a felvidéki kerület munkapárti programmal választotta meg. Meghalt 1917 nov. 20-án.

Lónyay János gróf (*nagylónyai és vásárosnaményi*), volt főrendiházi tag. 1860 nov. 9-én született Budapesten. Legifjabb fia Lónyay Menyhértnek, Magyarország egykori miniszterelnökének, akit 1871-ben emelt a király grófi rangra. Cs. és kir. kamarás. Főiskolai tanulmányai elvégzése után diplomáciai pályára lépett.

Lovász János, volt nemzetgyűlési képviselő. 1866-ban született Boldván, Borsodmegyében. Kiszgaza. Katonai szolgálatot a 12-ik huszárezrednél teljesített, ahonnan mint szakaszvezető tért vissza falujába. A közpályán mint esküdt, községi képviselőtestületi tag,

törvénybíró, községi pénztáros és közigazdasági bizottsági elnök működött. A vármegye törvényhatósági bizottságának régi idő óta tagja, egyházának számadó gondnoka. Több képviselőjelölttel szemben választotta meg az edelényi kerület az 1920. évi nemzetgyűlési választásokon. A nemzetgyűlésen ismételtelen mondott beszédeket a kiszgazaérdekek védelmében. A második nemzetgyűlési választáson is régi kerületében szerzett mandátumot.

Lovász Márton, volt kultuszminister, országgyűlési képviselő. 1864. nov. 6-án született Zentán. A gimnáziumot Zomborban, a jogi egyetemet Budapesten végezte. 1895-ben államtudori oklevelet kapott. A közszolgálatot Bácsbodrogmegyénél kezdte 1886-ban, mint tiszteletbeli aljegyző, később, mint házközösségi előadó, majd árvaszéki ülnök. A vármegyét, mint Ada mezőváros főjegyzője hagyta el 1896-ban, amikor a lévőai kerületben függetlenségi és 48-as programmal fellépett, de kisebbségben maradt. Ekkor a hírlapírói pályára lépett és attól kezdve a Magyarország kötelékében működött s éveken át felelős szerkesztője volt a lapnak. 1901 óta képviselte a magyarkanizsai kerületet, előbb, mint az Ugron-párt, 1905 után pedig, mint a függetlenségi és 48-as párt tagja. 1903-ban és 1904-ben a delegációnak is tagja volt, amelynek különösen hadügyi és külügyi albizottságaiban élénk tevékenységet fejtett ki. A függetlenségi pártnak 1909 őszén történt kettészakadásakor Justh Gyula mellett maradt. 1912 júniusában a rendzavaró ellenzéki képviselők között őt is kizárták tiz napra a Ház üléseiről. 1918. okt. 16-án hangzott el a Házban emlékezetes kijelentése: „Mi ántántbarátok vagyunk.“ Ekkor már Károlyi hiveinek radikális szárnyához tartozott. Károlyi Mihály kormányában kultuszminister lett, majd a kommun után külföldre távozott s csak évek múlva tért vissza. Meghalt 1927 aug. 20-án.

Lőw Immanuel dr., felsőházi tag. 1854. jan. 20-án Szegeden született. Középiskoláit szülővárosában, világi főiskolai tanulmányait a lipcsei egyetemen végezte, ahol bölcsészettudomrára avatták, egyházi studiumait pedig a berlini Hochschule für die Wissenschaft des Juden-

tums nevű zsidó teológián 1872-től 1878-ig, amelyen rabbinusi oklevelet nyert. Tanulmányai befejeztével a szegedi zsidó hitközség édesatyja, néhai Löw Lipót, a nagyhirű honvéd tábori főrabbi örökébe rabbijává választotta. A szegedi zsidó hitközség főrabbiaként működik ma is, Szeged város társadalmának osztatlan nagyrabecsülése mellett, amelyen nem változtatott az a hajsza sem, amelynek Löw egy álhirlapiról vádaskodása folytán néhány esztendővel ez előtt áldozata volt. Kortársa és iskolatársa volt néhai Löwy Mór dr.-nak, a korán elhunyt tudós temesvári zsidó papnak és Perls Ármin dr. pécsi főrabbinak, akikkel együtt emelkedett a magyar zsidóság vezető egyéniségei közé. A modern zsidóság legkitűnőbb hitszónokai közé tartozik. Európai hirű teológus és orientalista. Főbb munkái: Aramaeische Pflanzennamen; Die Flora der Juden; A szegedi zsidók története; Leopold Löws gesammelte Schriften; Kossuth Lajos emlékezete; Összeüjtött beszédek; Emlékbeszédek. Ezeken kívül a berlini Zeitschrift der Morgenländischen Gesellschaft című tudományos folyóiratban számos nagyobb nyelvészeti értekezést tett közzé. A felsőházban a magyar zsidóság képviselőtében foglal helyet.

Luczenbacher Pál (*szobi*), volt országgyűlési képviselő. 1884-ben született Muzslán, Esztergom vármegyében. Középiskolái elvégzése után a bonni gazdasági akadémián tanult. 1917 augusztusában a köbölkúti választókerület országgyűlési képviselővé választotta Károlyi-párti programmal.

Ludvigh Gyula, volt főrendiházi tag. 1841-ben született Szepesbélán; atyja Ludvigh János volt, a kitűnő publicista és nagy hazafi, ki 1848-ban országgyűlési képviselő és kormánybiztos volt s a világsíri fegyverletétel után Haynau által halálra ítéltetve, családjával együtt külföldre menekült. Tanulmányait Belgiumban végezte. A magyar alkotmány helyreállítása után 1867-ben osztálymérnök-ké nevezték ki a vasuti központi irodába; 1868-ban kiküldetést kapott a francia és belga vasutak tanulmányozására. 1872-ben mint vasuti felügyelőt kiküldötték a törökországi vasutaknak az európai vasuti hálózattal való csatlako-

zása ügyének tanulmányozására. 1881-ben a közmunka- és közlekedésügyi miniszteriumban a műszaki tanács szerveztetvén, az ut- és középítési osztály vezetőjévé nevezték ki. 1882-ben a vasut- és hidépítési osztály élére állították. 1887 elején miniszteri tanácsossá s a magyar királyi államvasutak elnökgazgatójává nevezték ki. 1893 óta élethossziglan kinevezett tagja volt a főrendiháznak. Huszonkét évig állott a magyar államvasutak élén s ez idő alatt az államvasutak igen magas színvonalra emelkedtek. Mint mérnök nemcsak itthon, de a külföldön is igen nagy tekintélynek örvendett. 1905-ben a király a közlekedésügy terén szerzett érdemei elismerésül titkos tanácsossá nevezte ki. Az 1905-iki választások alkalmával fellépett a késmárki kerületben, de kisebbségben maradt. 1906-ban államtitkári címet kapott. 1909-ben lemondott a magyar államvasutak elnökgazgatói állásáról és nyugdíjba ment. Meghalt 1919 jan. 6-án Budapesten.

Lukács György dr. (*erzsébetvárosi*) volt kultuszminiszter. 1865-ben született Nagyváradon. Miután a budapesti egyetemen jog- és államtudományi doktorrá avatták, a belügyminiszterium szolgálatába lépett, ahol tíz évig működött. Külföldi tanulmányai után ő szervezte meg 1895-ben 4500 anyakönyvi kerületben a rendszeres anyakönyvvezetést. 1897-ben Békés vármegye, majd 1901-ben Hódmezővásárhely főispánjává nevezték ki. E minőségben sokat fáradozott az agrárszocialista mozgalmak által feldult viszonyok rendezésén. Több községben tejszövetkezetet, Békésen kenderáztató telepet létesített. Orosházán, Gyulán és Hódmezővásárhelyen ipari kiállításokat rendezett. Nevéhez fűződik a gyulai kórház fejlesztése, a gyulai főgimnázium, polgári iskolák, állami gyermekmenhely stb. létesítése. Hódmezővásárhelyen Szanatóriumegyesületet alapított. Kettős főispáni méltóságát 1905 nyaráig viselte, amikor kultuszminiszterré nevezték ki. E minőségében a magyar nyelv intenzívebb tanítását szorgalmazta, egyszerűsítette az érettségi vizsgát, kodifikálta a baptista felekezet elismerését s rendszeresítette az iskolákban a tuberkulózis elleni védekezés módjainak, valamint az alkohol káros hatásának tanítá-

sát. Nevéhez fűződik a Ráth György Múzeum megszerzése, valamint számos pedagógiai reform előkészítése. Miniszteri állásáról az országgyűlésnek 1906 febr. 18-án történt feloszlásakor mondott le. Értékes tanulmányokat írt jogi és agrárszociális kérdésekről, valamint a községi rendszerekről. Munkatársa volt a Magyar Közigazgatás című szaklapnak és szerkesztette a Monarchia című külügyi közlönyt, valamint a Nemzetvédelem című folyóiratot. Három évtized óta fáradhatatlan munkásságot fejt ki a tüdővész elleni védekezés terén, mint a József Királyi Herceg Szanatórium Egyesület elnöke. Gyulán és Debrecenben szanatóriumot létesített, az ország különböző részeiben pedig sok tüdőbeteg-gondozót állított fel. Elnöke A Gyermekekért című országos egészségügyi társaságnak. Al-elnöke az Országos Magyar Képzőművészeti Társulatnak, tagja a Magyar Külügyi Társaságnak. A régi országgyűlésen a választójogi kérdésről, a bankkérdésről mondott nagyobb beszédek. Tagja volt a delegációnak és számos bizottságnak. Eleinte a szabadelvű párt, később a nemzeti munkapárt kötelékébe tartozott. 1917-ben a választójog kérdésében elfoglalt álláspontja miatt kilépett a munkapártból, ahová csak a választójog letárgyalása után lépett be újra. Számos ipari és kereskedelmi vállalat elnöke és igazgatósági tagja. A forradalom kitörésekor visszavonult a politikától és csak a második nemzetgyűlésben vállalt újból mandátumot az egységespárt programjával a gyulai kerületben. A nemzetgyűlésben gyakran felszólalt főként a kultusztárca kérdéseinek kapcsán és külpolitikai ügyeknél. Többbizben sürgette a numerus clausus eltörlését. 1925 februárjában résztvett az Interparlamentáris Unió végrehajtó-bizottsága ülésén Párisban, majd a Népszövetségi Ligák varsói konferenciáján mondott nagy beszédet a kisebbségek helyzetéről. Ugyanebben az évben az Interparlamentáris Unió washingtoni konferenciáján szólalt fel a kisebbségek érdekében. 1926 tavaszán a Népszövetségi Ligák Uniójának genfi ülésén az ő javaslatára mellőzték a francia ligának azt az indítványát, hogy a frankhamisítás ügyét a Népszövetség

elő terjesszék. Ugyanekkor megakadályozta Linder Béla és Vér Imre Magyarországot vádoló javaslatának tárgyalásra való kitzűzését is. Ugyanez év szeptemberében a bécsi páneurópai kongresszuson képviselte Magyarországot. Az új országgyűlésbe ugyancsak a gyulai kerület küldötte be egységespárti programmal.

Lukács László, volt miniszterelnök, a felsőház tagja. 1850-ben született Zalatan. Középiszkoláit és jogi tanulmányait Kolozsvárott végezte. 1874-ben a győri

jogakadémia rendkívüli tanára lett, de ez állásától egészségi állapota miatt hamarosan megvált s egyideig családja aranybányáit vezette Zalán vidékén. Egészsége helyreálltával a politikai élet felé fordult s a magyar-

igeni kerület beküldötte a képviselőházba szabadelvű programmal. 1887-ben miniszteri tanácsossá nevezték ki a pénzügyminiszteriumba, ahol közel egy évig dolgozott. Ekkor lemondott állásáról s elvállalta az abrudbányai választókerület mandátumát. Ez időben már elismert neve volt a pénzügypolitika terén s 1891-ben érdemeiért a Lipót-rend lovagkeresztjével tüntették ki. 1893-ban pénzügyi államtitkár lett, 1895-ben Wekerle távozása után pedig pénzügyminiszterré nevezték ki s tíz évig állott e tárca élén, a Széll-, majd a Khuen-Héderváry-, végül pedig az első Tisza-kabinet alatt. Az ő nevéhez fűződik a bankkérdés paritásos megoldása s az Ausztriával való gazdasági kiegyezés hatalmas műve, az osztálysorsjáték megalapítása, a koronaérték behozatala, az értékpapírforgalmi adó rendszeresítése, a tisztviselői státusz rendezése stb. 1896-ban valóságos belső titkos tanácsossá nevezte ki a király. Tisza István első lemondásakor, 1905-ben megvált tárcájától s munkásságát a Tisza István gróf híveit tömörítő Nemzeti Társaskör megszervezésének és fejlesztésének szentelte. A következő évek során többbizben kapott kormányalakításra megbízást, kísérletei azonban nem sikerültek. 1910-ben Khuen-Héderváry Károly második

kabinetjében ismét pénzügyminiszter lett. Az ekkor kezdődő országgyűlési ciklusra a nagyenyedi kerület választotta meg. Khuen-Héderváry távozásakor, 1912-ben, miniszterelnök lett és ekkor tárgyalási alapul Justh Gyulának a választójogot ajánlotta fel. Mikor a békére vonatkozó utolsó kísérlete is hajótörést szenvedett, Tisza István gróf házelnök lett és jun. 4-én parlamenti csinnel megszavaztatta a véderő és a honvédség újjászervezésére vonatkozó javaslatokat. Az ellenzéki pártok erre újra koalícióba állva, ádáz harcot indítottak a többség és elsősorban a miniszterelnök személye ellen. A parlamenti botrányok egymást érték, ami fegyveres karhatalom igénybevételére vezetett a parlamentben. Ez az ellenzékét még elkeseredettebb harcra ingerelte, amelynek folyamán nemcsak a munkapártot vádolták meg azzal, hogy panama útján egyes pénzintézetektől állami szerződések kötése alkalmával a pártkassza részére szerzett pénzek juttatták győzelemre a választásoknál, hanem Désy Zoltán, az ellenzéki akció egyik vezető embere, a budapesti SASKÖRben mondott beszédében egyenesen Lukács László személye ellen fordult. Az emiatt indított rágalmazási pörben a budapesti törvényszék Désyt előbb elítélte, majd, amikor a Tábla megsemmisítette az ítéletet és új eljárásra utasította a budapesti törvényszéket, ez június 3-án felmentette Désy Zoltánt a rágalmazás vádjára alól. Az ítélet indokolásában megállapította, hogy a miniszterelnök egyéni tisztességéhez homály nem férközhetik és a felmentés indoka csak az volt, hogy a Magyar Bankkal kötött sószerződés koncessziójáért és más ügyekért fizetett proviziók a pártkassza céljaira fordítottak. Lukács László hősiesszen vállalta ennek az ügynek minden ódiáját és még azzal sem védekezett, hogy e szerződéseket nem ő kötötte és hogy a munkapárti kasszát ebben az időben nem is ő kezelte. Június 6-án a miniszterelnökségről lemondott, amikor is Tisza István, aki utóda lett a miniszterelnökségben, második Széchenyiként ünnepelte Lukácsot, a király pedig olyan meleg felmentő levélben bucsuzott tőle, amilyent addig egy magyar miniszterelnökhöz sem intézett. Lukács László a

párt vezére maradt egészen az összeomlásig. Miniszterelnöksége alatt törte le Tisza István az obstrukciót s a Ház nagyfontosságú törvényjavaslatokat fogadott el. Mikor Lukács miniszterelnök lett, a király a Szent István-rend nagykeresztjével tüntette ki. Miután Lukács László átszenvedte a forradalmakat, minden erejével odahatott, hogy az ellenforradalmi idők élet tompítsa s társadalmi békét hozzon létre. Amikor azonban szélsőjobb irányba tolódtak a dolgok, nem vállalt semmiféle szerepet. A Nemzeti Társaskör elnöki székéből s a Nemzeti Polgári Pártból figyelte az eseményeket és mondott nagyobb alkalmakkor domináló hatású kritikát. 1927. januárban a kormányzó a felsőház tagjává nevezte ki.

Lukovich Aladár dr. (*szuddarászi és tergenyei*), volt nemzetgyűlési képviselő. 1870 jun. 6-án született Homonnán. Középiskoláinak elvégzése után a

magyaróvári gazdasági akadémián oklevelet nyert, majd Kassán jogot hallgatott és később Budapesten az államtudományok doktorává avatták. Ezután hosszabb időt töltött külföldön, ahol tovább folytatta tanulmányait.

1898-ban a sárosmegyei gazdasági egyesület ügyvezetője lett és ezt az állását két évtizeden át töltötte be. Sáros vármegyében minden mezőgazdasági intézményt ő kezdeményezett és emelt magas nivóra. Sokoldalú volt társadalmi szereplése is. Rendkívül nagy érdeme van a felvidéki tótság hazafias szellemének kifejlesztésében. A háború és az orosz betörés alkalmával a vármegye érdekében fáradhatatlanul dolgozott s ugyancsak nagy munkásságot fejtett ki később, hogy a megye újra talpra álljon. 1917 év végén az Országos Magyar Földbérleti Egyesület ügyvezető-igazgatójává hivta meg. Ebben a pozíciójában is tovább folytatta munkásságát, amelynek kiemelkedő pontja a Buza Barna-féle birtokpolitikai reform ellen folytatott küzdelme. Ő maga azt mondja magáról, hogy „élete legszebb eredményének tekinti a sárosi tótságnek mai igazi magyar

irredenta szellemét.“ A kommunizmus alatt több heti rabságot szenvedett. Az első nemzetgyűlésen a nagykátai kerületet képviselte kisgazdapárti programmal. A nemzetgyűlés bizalma egyhangu

választással a háznagyi tisztséget is reáruházta. Munkássága elismeréséül 1920-ban megkapta a gazdasági főtanácsosi címet. Ő alapította a Föld című lapot, amelynek öt évig főszerkesztője volt.